

Høringssvar til ny sundheds- og hospitalsplan for Region Midtjylland

Danmarks Apotekerforening takker for muligheden for at komme med input til Region Midtjyllands sundheds- og hospitalsplan.

Apotekernes kerneopgave er udlevering af medicin, rådgivning om korrekt brug af medicin og levering af en række sundhedsydelser. Derudover rådgiver apotekerne borgerne om sundhed og egenomsorg og henviser til lægen, når det er nødvendigt.

Apotekerne er som en del af det nære sundhedsvæsen i kontakt med 94 % af alle voksne danskere hvert år. Apotekerne møder dermed alle borgere - også borgere, som kan være svære for regionen at komme i kontakt med, og som sjældent kommer hos deres praktiserende læge. Apotekets lokale placering, lange åbningstid og det sundhedsfaglige personales kompetencer og indsigt i borgerens medicinbrug kan i endnu højere grad end i dag udnyttes til gavn for borgerne.

Nedenstående er Danmarks Apotekerforenings input til Region Midtjyllands sundheds- og hospitalsplan. Vi har udvalgt de områder, hvor vi ser, at et samarbejde er mest givende for borgeren og regionen.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen med fokus på fælles tværsektorielt populationsansvar

Der er tradition for at tænke "Hospital, "Kommune" og "Praktiserende læge" når man snakker om det nære sundhedsvæsen. Men det nære sundhedsvæsen er meget mere end det. På apotekerne, og hos speciallæger, tandlæger, fysioterapeuter, ergoterapeuter mm., råder vi over kompetencer og viden, der kan udnyttes bedre.

Med borgeren i centrum skal vi tænke i nye tværgående samarbejder, hvor man inddrager flere aktører, der indenfor hver deres specialitetsområde, kan bidrage til at øge kvaliteten indenfor de specifikke områder som f.eks. brugen af lægemidler. Det vil vi gerne arbejde for.

Vi mener, at regioner, kommuner, læger og andre sundhedsprofessionelle kan udnytte apotekerne som et unikt kontaktpunkt over for borgerne i forbindelse med kampagner, screening, rekruttering til forebyggelsesindsatser mv.

Tilgængelighed

Der er i dag 496 apoteker, som giver danskerne mulighed for at gå fra gaden og direkte ind i sundhedsvæsenet - uden at bestille tid først. Da mange af apotekerne samtidig har en udvidet åbningstid, giver denne øgede tilgængelighed, borgerne helt nye muligheder for at komme i kontakt med sundhedsvæsenet. I en rapport fra 2019 er det vurderet at ud af 6.050 receptkunder, der har fået rådgivning, har 1.383 kunder (22,9 %) sparet et lægebesøg.

Apotekernes 120.000 influenzavaccinationer i 2019 er også en sundhedsydelse, der viser, at den øget tilgængelighed kan fremme målsætningen om at flere borgere i målgruppen vaccineres.

Sundhedshuse og psykiatrhuse som ét af omdrejningspunkterne for øget opgavevaretagelse og samarbejde med den primære sektor

Et tæt samarbejde mellem sundhedshuse og lokale apoteker, kan resultere i gensidig orientering om hinandens tilbud til borgere i de målgrupper for sundhedstilbud, vi har hver især. Det kunne f.eks. være kommunale rygestop kurser, diabeteshold og træningshold m.m. Ligeledes kan der henvises til apotekernes hjælp med at anvende inhalationssystemer "Tjek på inhalationen" og dosispakket medicin.

Apotekerne kan også være med til at skabe medicinsikre overgange mellem hospitalerne og primær sektor, når patienterne udskrives. Et sådant samarbejde kendes allerede fra Hvidovre Hospital, hvor nogle patienter, udvalgt af sundhedspersonalet på afdelingen, ifm. udskrivelsessamtalen bliver tilbudt en medicinsamtale med en farmaceut fra et privat apotek.

Dette er med til at give patienterne mere tryghed, viden om deres medicin, sikre compliance og lette overgangen ved udskrivelse fra hospitalet.

Med dosispakket medicin bliver medicinen pakket i de mængder og til de tidspunkter, som er aftalt med lægen. Det er som udgangspunkt rettet mod de borgere, der dagligt får flere typer medicin. Dosispakket medicin kan hjælpe borgerne til selv at holde styr på medicinen. På den måde kan borgere, der ellers ville have brug for hjælp til medicin håndtering, fortsat være selvhjulpne.

Behandling på patientens præmisser og brug af patienternes egne ressourcer

At støtte og inddrage borgere i eget behandlingsforløb og medicinering er en opgave som apotekerne kan hjælpe med. Her kan eksempelvis nævnes dosispakket medicin, som støtter borgerne i at være selvhjulpne, samt medicinenemgang, som er med til at øge borgernes forståelse af egen behandling og sygdom.

Særlige indsatsområder

Apotekerne kan også bidrage til at øge den geografiske og den sociale lighed i sundhed for borgerne.

Siden den nye Apotekerlov trådte i kraft 1. juli 2015, er der åbnet 47 nye receptekspederende enheder alene i Region Midtjylland. Samtidig har mange apoteker også udvidet deres åbningstid, så flere lukker efter kl. 17.30 på hverdage og flere har også valgt at have åbent søndag. Samlet set har det betydet, at det er blevet nemmere for borgerne i regionen at modtage sundhedsfaglig rådgivning uden tidsbestilling.

Vi ser 94% af den danske befolkning på et år, hvilket også betyder at apotekerne ser borgere, som kan være svære for kommunerne at nå. Apotekerne kan i kraft af deres store kontaktflade og lette tilgængelighed, være med til at opspore borgere i risikogrupper for tidlig sygdom. Et systematisk samarbejde mellem regionen og apotekerne kan mindske antallet af forebyggelige indlæggelser på regionens hospitaler.

Herunder beskrives apotekernes eksisterende sundhedsydelser, som er vigtige at kende til for så vel borger som samarbejdspartner:

Medicinsamtaler

En medicinsamtale er en samtale med en farmaceut. To grupper af borgere får tilbudt medicinsamtaler: Den ene er ny-diagnosticerede kronikere, der inden for de sidste 6 måneder har fået ny medicin. Den anden gruppe er borgere, som har svært ved at følge deres medicinske behandling, efter at have haft en kronisk sygdom i mindst 12 måneder.

Formålet med medicinsamtalerne er at give borgerne overblik over deres medicin og motivation til at følge behandlingen. Medicinsamtaler tager udgangspunkt i borgers verden og de spørgsmål borgeren har. Borgeren kan vælge at have en pårørende med til samtalen. Medicinsamtaler er gratis.

Tjek på inhalation

Borgere med astma og KOL tager medicin til inhalation. Næsten halvdelen bruger medicinen forkert. Det kan forværre sygdommen med fx hoste og åndenød, der kan gøre det svært at fungere i hverdagen. Apoteket kan tjekke inhalationsteknikken og hjælpe borgeren med, hvordan inhalatoren bruges bedst muligt. Tjek på inhalation er gratis.

Vaccination mod influenza

Mange apoteker vaccinerer mod influenza på delegering fra en læge. WHO og EU har en målsætning om, at 75 procent af borgere i risikogrupperne – herunder ældre over 65 år - bliver vaccineret mod influenza. I sæson 2018/2019 var vaccinationsraten for ældre over 65 år på 52 procent i Danmark. Apotekerne informerer borgere i risikogrupperne om Sundhedsstyrelsens anbefalinger og bidrager til, at flere borgere i risikogruppen vælger at lade sig vaccinere. I 2019 blev ca. 120.000 borgere vaccineret mod influenza på apotekerne.

Medicingennemgang

Apotekerne tilbyder medicingennemgang. Her vurderer en farmaceut om borgerens samlede medicin følger gældende anbefalinger, om der er problemer med bivirkninger, og om medicinen bruges korrekt og sikkert. Bagefter har borgeren eller den medicinansvarlige en samtale med farmaceuten. Forslag til ændringer i behandlingen formidles til lægen, så eventuelle ændringer kan blive gennemført.

Dosispakket medicin

På apotekerne kan man få dosispakket medicin. Medicinen bliver pakket i de mængder og til de tidspunkter, som er aftalt med lægen. Det er som udgangspunkt rettet mod de borgere, der dagligt får flere typer medicin. Dosispakket medicin kan hjælpe borgeren til selv at holde styr på medicinen. På den måde kan borgeren, der ellers ville have brug for hjælp til medicinhåndtering, fortsat være selvhjulp.

Flere sunde leveår

Apoteket kan rådgive borgere om rygestop, orientere om rygestopforløb og vejlede om nedtrapning af nikotinsubstitution.

Apotekernes sundhedsydelser til sundhedsprofessionelle

Apotekerne tilbyder ligeledes følgende sundhedsydelser til sundhedsprofessionelle:

- Kvalitetssikring af medicinhåndtering i plejesektor og på botilbud.
- Kompetenceudvikling om sygdom, medicin og medicinhåndtering.
- Medicingennemgang til lægepraksis.

Jeg håber, at Region Midtjylland vil tage disse input fra Danmarks Apotekerforening med i det videre arbejde med sundheds- og hospitalsplanen.

Med venlig hilsen

Tina Jobling

Kredskonsulent for apotekerne i Region Midtjylland, cand.pharm.

Danmarks Apotekerforening

Bredgade 54 · 1260 København K · tlf. 33 76 76 00

Direkte 33 76 76 06

tjo@apotekerforeningen.dk www.apotekerforeningen.dk